

Posudek vedoucího bakalářské práce

Název diplomové práce: Poruchy autistického spektra z pohledu učitele

Autorka diplomové práce: Jana Ransdorfová

Vedoucí diplomové práce: PhDr. Hana Sotáková

Bakalářská práce Jany Ransdorfové se zabývá pohledem učitelů mateřských škol na poruchy autistického spektra. Jedná se určitě o téma přínosné, jelikož mnoho učitelů stále nemá s těmito poruchami dostatečné zkušenosti. Autorka pro zpracování tématu využila kvalitativní analýzy semistrukturovaných rozhovorů.

Teoretická část práce se zaměřuje na poruchy autistického spektra (PAS). Studentka předkládá poznatky z literatury, reflektuje poslední vývoj v diagnostice daných poruch (MKN 11), charakterizuje autistickou triádu, dotýká se také vývojového hlediska a prognózy PAS. Z mého pohledu je tato část víceméně přehledová, můžeme se zde dočíst poznatky z literatury, kterou autorka nastudovala, ale postrádám zde hlubší práci s teoretickými prameny, přičemž někdy se to přímo nabízí viz například kapitola “Projevy dítěte s diagnózou dětský autismus”. Vpodstatě se dá konstatovat, že lepší práci s teoretickými prameny by si zasloužila celá teoretická část, kritická reflexe uvedených poznatků je ojedinělá. Pro další práce tedy doporučuji studentce hlubší zamyšlení, reflexi a zhodnocení faktů z literatury, se kterými pracuje.

Cílem výzkumné studie je zmapování pohledu učitelů speciálních škol na děti s PAS. Ve výzkumných otázkách je pak daný cíl specifikován na popis projevů, silných a slabých stránek dětí s PAS a sledování specifík v chování a v komunikaci. Důležité bylo také pro autorku porovnat, zda se nějak liší pohled učitelů ze tříd zaměřených na PAS a učitelů pracujících s dětmi s jinými typy problémů. Jako hlavní metoda sběru dat byly využity polostrukturované rozhovory s učiteli, které byly posléze podrobeny kvalitativní analýze pomocí otevřeného kódování. Získaná data jsou prezentována podle kategorií vzniklých na základě kódů a můžeme je sledovat postupně u všech učitelů. Často jsou také dokreslovány úryvky z rozhovorů. Škoda jen, že kompletní přepisy rozhovorů nejsou uvedeny v přílohách, což by čtenáři lépe umožnilo nahlédnout do postupu studentky. Dle mého názoru měla být prezentace dat doplněna ještě základní analýzou každé kategorie, aby bylo patrné, k jakým závěrům na základě získaných dat autorka dospěla, co ze získaných odpovědí považuje za důležité, v čem se učitelé shodují, v čem se rozcházejí. Taková analýza by osvětlila genezi odpovědí na výzkumné otázky, což je obsahem další podkapitoly. Zde jsou však spíše opět shrnuty výpovědi

učitelů. I kapitola diskuse postrádá zhodnocení výsledků studie a jejich srovnání s teoretickými východisky, jedním z rysů práce z mého pohledu tedy je, že spíše seznamuje, představuje, ale analytický pohled nechává na čtenáři.

Celkově hodnotím práci jako splňující základní požadavky na bakalářskou práci. Z formálního hlediska jsem shledala jen několik stylistických neobratností či možná spíše překlepů, takže nemám větších výhrad. I přes výše popsané připomínky tedy doporučuji práci k obhajobě.

Náměty k diskuzi při obhajobě:

Mohla by student při obhajobě sumarizovat výstupy všech rozhovorů v jednotlivých kategoriích, které si vytvořila?

Jak závěry práce odpovídají poznatkům z literatury, na nichž autorka staví?

V Praze, dne 3. 9. 2018

PhDr. Hana Sotáková